

De lijdende vorm: zin en onzin

Annemarie van der Zeeuw

www.wetenschappelijkschrijven.nl/schrijfdokter-cpb

1

Bedrijvend – lijdend / Actief - passief

De slager slacht de koe.

De koe wordt geslacht door de slager.

De koe wordt geslacht.

De koe is geslacht (geworden).

2

1. Aan de onderkant van de arbeidsmarkt ontstaat meer werk als de lonen laag zijn, met als keerzijde dat veel mensen slecht betaald worden.

Lage lonen leiden wel tot meer werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

3

2. Het arbeidsaanbod betreft het aantal mensen per opleidingsniveau dat *wil* en *kan* werken. Dit aantal wordt bepaald door het aantal mensen in de bevolking met een bepaald opleidingsniveau en de participatiegraad van die opleidingsgroepen.

Het arbeidsaanbod betreft het aantal mensen per opleidingsniveau dat *wil* en *kan* werken. Dit is het aantal mensen in de bevolking met een bepaald opleidingsniveau en de participatiegraad van die opleidingsgroepen.

4

3. Het reële uurloon is berekend (**geworden**) in prijzen van 2009. De producentenprijsindex is berekend (**geworden**) op basis van alle goederen die in Nederland worden geproduceerd, de consumentenprijsindex op basis van de geconsumeerde goederen.

5

4. Beide groepen worden in dit scenario gelijkmatig geraakt door de verandering in deze conjuncturele component.

De verandering in deze conjuncturele component raakt beide groepen in dit scenario gelijkmatig (even sterk).

6

5. Het effect van een lager minimumloon kan derhalve ook behaald worden door de loonkosten voor werkgevers ter hoogte van het minimumloon te verlagen.

We behalen het effect van een lager minimumloon ook door

Verlaging van de loonkosten voor werkgevers ter hoogte van het minimumloon zorgt ook voor een lager minimumloon.

7

6. Het verschil wordt in gemiddeld drie tot vier jaar ingelopen, maar de snelheid waarmee het evenwicht wordt hersteld, hangt mede af van de stand van de conjunctuur.

Het verschil wordt in gemiddeld drie tot vier jaar ingelopen, maar de snelheid waarmee het evenwicht herstelt, hangt mede af van de stand van de conjunctuur.

8

7. Dit kan worden geïllustreerd met een voorbeeld waarbij in de uitgangssituatie beide markten in evenwicht zijn.

- We illustreren dit met een voorbeeld....
- Een voorbeeld waarbij in de uitgangssituatie beide markten in evenwicht zijn is
- Het volgende voorbeeld laat dit zien: hier zijn in de uitgangssituatie beide markten in evenwicht.

9

Nadelen van de lijdende vorm

1. Meer woorden nodig bij volledige vorm
2. Verwerking van de zin kost 1,5 keer zoveel tijd
3. Ambtelijk waas: subject weggemoffeld
4. Minder vaart: verbinding subject en werkwoord is minder sterk

10

Subject weggemoffeld: vaag

- U wordt zo spoedig mogelijk geholpen.
- Dit kan worden geïllustreerd met een voorbeeld.
- Deze misstand moet worden aangepakt.

11

Minder vaart:
verbinding subject en werkwoord minder sterk

Hoe kan dit door de overheid worden opgevangen?

->

Hoe kan de overheid dit opvangen?

De kans op werk wordt verkleind door deze ingreep.

->

Deze ingreep verkleint de kans op werk.

12

Vijf redenen voor de lijdende vorm

1. Subject is onbekend
2. Noemen van subject voegt niets toe
3. Subject moet op achtergrond blijven
4. Nadruk niet op handeling maar op object
5. Zin gaat door op onderwerp uit vorige zin

13

1. Subject onbekend

Er wordt geklopt.

Er is vannacht ingebroken.

Jouw dagen hier zijn geteld.

14

2. Noemen subject voegt niets toe

Het eten wordt al opgediend.

De tentoonstelling wordt morgen geopend.

Eigen initiatief wordt hier niet gewaardeerd.

15

3. Subject moet op achtergrond blijven

Ik raad u aan om deze procedure te volgen.

->

U wordt aangeraden om deze procedure te volgen.

16

4. Nadruk ligt op handeling of object

- De gegevens werden ingevoerd in model A.
- In dit systeem zijn wijzigingen aangebracht.
- Het gaat hier om alle goederen die in Nederland worden geproduceerd.

17

5. Zin gaat door op onderwerp uit vorige zin

- Het kantoor staat in de oude stadskern. Onze huisarchitect heeft het ontworpen.
- Het kantoor staat in de oude stadskern. Het is ontworpen door onze huisarchitect.

18

(6a) De reizigers *wordt* (erom) verzocht hier uit of over te stappen.

(6b) Hun *wordt* (erom) verzocht hier uit of over te stappen.

(7a) De reizigers *worden* (erom) verzocht hier uit of over te stappen.

(7b) Zij *worden* (erom) verzocht hier uit of over te stappen.

Al deze zinnen zijn correct. In de passieve zin (6a), met de persoonsvorm in het enkelvoud, fungeert *de reizigers* als meewerkend voorwerp, net als *hun* in zin (6b). De beknopte bijzin *hier uit of over te stappen* kan geïnterpreteerd worden als onderwerp.

In de passieve zinnen (7a) en (7b), met de persoonsvorm in het meervoud, is *de reizigers* respectievelijk *zij* het onderwerp. Dat is te vergelijken met passieve zinnen met het voornaamwoord *men*, dat alleen maar onderwerp kan zijn.